

שיחת מרן המשגיח רבנו הגה"צ ר' אליהו אליעזר דסלר שליט"א מנהל רוחני דישיבת פוניבז'

חובת ההכנה לקראת יום הדין

שיחת הכנה ליום הדין - ב'

בדורות שעברו היה פחד וחרדה בימי האלול

מאימת הדין

למדנו על ההתעוררות והחיזוק הגדול שנצרך בימים האלה ועל ההתבוננות הגדולה שצריך. באבני מילואים יש תשובה בענין עגונה ששלח לו מגדולי הזמן (שהאבני מילואים כותב עליו שם תוארים גדולים) אחד מכתב שנשלח באמצע אלול איזה מהלך להתיר את אותה עגונה והוא רוצה ע"ז הסכמה מהקצוה"ח, והוא מוסיף בבקשתו שבטוח שהמצוה הזו יהיה לך לזכרון בספר החיים ועי"ז תוכל לזכות ולהגיע וכו', הקצות מחזיר לו תשובה בערב סוכות ביי"ד תשרי תקס"ז (לפני 100 שנה) והוא כותב שהגיע המכתב שלך בימי רצון בימי תפילה בימי תחנונים ואין עומדים להתפלל אלא מתוך הלכה פסוקה ולא יכלתי לעיין בזה אבל כיון שזה דבר חשוב ולחוץ אז עכשיו אפי' שזה ימי המעשה ימים שמאד מאד קשה בהם אבל לכה דבר הוכרתי לקחת זמן למהר לענות לך, זה היה היחס הכללי, וזה מה שראינו שר' ישראל כותב שמלפנים כאשר ידעתי כל איש (באיזה דרגה שלא יהיה) אחזו פלצות מקול הקורא "אלול" המלבי"ם בישעיה (כא, ד) מסביר מה זה "פלצות" - "גדול מיראה רתת ורעד וכל הלשונות המוריס על הפחד והרעדה וענינו התפלצות כל כוחות החיים וגידו הדם", וכ"ז רק ממה שהזכירו בברכת החודש של חודש אלול. גם בחתם סופר יש תשובה (אה"ע סי' כח ד"ה ומ"מ) שהוא דן לחייב איזה אדם שבועה מצד עניני אישות והוא מוסיף שם "שטוב שיהיה הדבר (דהיינו השבועה) בימי אלול הבאים עלינו לטובה בשעה שההדיוטים יראים לנפשם יותר!" זה היה פשוט לחת"ס שגם בן אדם שצריך להשביע אותו בחודש זה גם הם יראים לנפשם. וכן מספר המשגיח באור יחזקאל (אלול עמי פ"ג): "גם אני בצעירותי מימי ילדותי בלומדי בשיבת לומז'ה היו בימי אלול מתכנסים לפני תפילת מעריב במוצש"ק בחדר חשוך ור' דוד טעביל מתלמידי ר' ישראל היה מדבר דברי התעוררות ומסיימים בתפילת השיבנו (זה תפילה על היצר הרע הרחוק) וכולם היו פורצים בבכי מר מפחד יום הדין".

וזה הוא אומר שהוא זוכר, והיום מה יש... והוא זועק שם שהנה עכשיו הוא עלה לישיבה והוא שמע קול זמרה מאחד החדרים (כנראה היה איזה חתן) אז הוא אומר שהוא הרגיש רוח קרירות איך עושים דבר כזה באלול. על כל פנים זוהי הצורה שהייתה אצל הכלל כולו, כל ההתנהגות של החודש היה משהוא אחר יש מכתב שהמשגיח כותב שמדובר עכשיו בימים שיכולים לקבוע את כל הגורל של כל העתיד שלנו של כל השנה של כל החיים כולם אפשר לשנות את העתיד נו...
חובת ההכנה לקראת יום הדין

יש בסדר היום (לאחד מן הראשונים) בסדר ר"ח אלול שהוא כותב שם שהנה תמיד יש כלל שואלים ודורשין לפני החג שלושים יום והענין הוא שבזה הזמן חל כבר הקדושה של החג וממילא צריך להתבונן וללמוד את כל הדינים ואת כל המשפטים שלו וכך הוא כותב "שבאם בכל המועדים קבעו ששואלין ודורשין שלושים יום

מקודם שבזה הזמן חל חובת המועד ללמוד ולהתבונן בחוקיו ובמשפטיו כל שכן לפני ראש השנה שכולל כ"כ הרבה עניינים מצד החובות שמוטלות עלינו כל עניני הבין אדם לחברו שהחובה לשוב ממועשיו ולחפש בדרכיו שבקרבו בחוריו ובסדקיו מלאכה שנדרש לה את הזמן לקיים "מעט מעט אגן" שנוכל לטהר את עצמינו בפנימיותנו, אז בטח שצריך את הזמן להתבונן לזה. וכך ג"כ ישנה הגדרה של החתם סופר בדרשות שלו (ח"ב עמ' שס"ה ש"א ד"ה דהע"ד) עפ"י דברי המ"ד שאומר בגמ' שהקליטה של העץ באדמה היא בתקופה של שלושים יום "ובך האדם שהוא עץ השדה שפך שיקלט בו דרבו המתוקנת דרך התשובה שלושים יום". על כל פנים זה נקטו כולם בכזו צורה פשוטה ובכזה צורה מחייבת שצריך להתכונן לקראת ראש השנה.

המאירי בחבור התשובה כותב (מאמר ב') ראוי להקדים להרבות תפילה ותחנונים ולעורר הלבבות לתשובה קודם ראש השנה, על צד אומרים: דורשין הלכות הפסח קודם לפסח שלושים יום, וכן בכלום ראוי להקדים ולדרוש בענין היום זמן אחד קודם ליום כדי להתעורר על עניני היום" ואח"כ הוא כותב שם: "ועל זה הצד התפשט המנהג בהרבה מקומות להקדים ולהרבות בתפילה מראש חודש אלול ולהעיר השחר בסליחות כדי שיהיו מחשבותיהם זכרות ונקיות בהגיע היום של ראש השנה" זאת אומרת שהמצב של ראש השנה דורש שיהיו מחשבותיהם זכות ונקיות וזה אפשר להשיג רק ע"י התעוררות ועבודה של חודש שלם!

ההשגה והשייכות של האדם במצוות הוא כפי

"ההכנה" שלו למצוה

וזה חוץ לעצם המושג של "ההכנה למצוות" שנצרך תמיד לפני כל מצוה וכמו שכותב הרמב"ן בפרשת אמור (יח, ד) "כי חיי האדם במצוות (כמה האדם משיג המצוות) הוא כפי ההבנה להם והוא מביא ארבע דרגות בענין, ובמאירי (בברכות ח:.) יש יותר מזה על דברי הגמ' "כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי" מסביר המאירי שהרי למה האדם אוכל בתשיעי כדי שיוכל לצום בעשירי זאת אומרת שהאכילה שלו היא כדי להכשיר את עצמו לקיים את המצווה העשירי אז בזה שהוא עכשיו דואג איך לקיים את המצווה בעשירי אז הפשט הוא שהחלות של העשירי כבר אצלו בתשיעי כי ההכנה לדבר זאת אומרת שהתחיל אצלו הדבר כבר התחיל אצלו העשירי ולכך "מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי" וגם אצלו אם אנחנו דואגים לראש השנה כבר מהיום אז הר"ח כבר התחיל היום הקדושה וההשפעות העצומות של הראש השנה כבר חלה וזה כפי שאמר "מקמי חרון אף" שבודאי לא מצאו את אחרת לגמרי זאת אומרת שההבנה יוצרת את המצוות את החיבור והשייכות של האדם לדבר.

ועל דרך זה נמצא גם בניצ"ב שהנה בפרשה של קבלת התורה (שמות פ"ט יט פס' א-ב) כתוב כך "בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו... סיני", "ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל... ההר" ופי' רש"י "ויסעו מרפידים"

הטורים "את לבבך ואת לבב" ר"ת אלול לכך נהגו להשכים להתפלל סליחות מאלול ואילך, אז בשלמא אם היה קשה לנו מה המשניב הביא את הדין של אמירת הסליחות מהפסוק הזה ניאח, אבל מה זה "לכך נהגו" בגלל שכתוב כאן ומל ה' אלוקיך את לבבך לכך נהגו להשכים להתפלל סליחות?

עיי הוהשבות אל לבבך זוכים לכל המעלות

אלא נאמר כאן דהנה סדר הפסוקים בפרשה שם (נצבים ל, א) הוא בך בהתחלה כתוב "והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה וכו' והשבות אל לבבך" ואז "ושבת עד ה' אלוקיך" ואז יהיה "ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים... והביאך ה' אלוקיך אל הארץ.. ומל ה' אלוקיך". יש כאן כאלה הבטחות וכולן בנויות על מה? על "והשבות אל לבבך" והשבות אל לבבך דהיינו השבה אל הלב. כל יום אנחנו אומרים 'בעלינו' והשבות אל לבבך. ומה זה והשבות איך להשיב אותם אל הלב הוא מציר שאתה יודע לראות איך להשיב אותם אל הלב הוא מציר אותם אצל עצמו הוא חושב בהם הוא חוזר עליהם בלשון שלו בשפה שלו בתפיסה שלו בצירורים שהוא חי בהם. ועל זה נאמר כל ההבטחות האלה עד כדי שהאדם יגיע לאהבת ה' בכל לבבך ובכל נפשך וכל זה בגלל ה'ומל ה' אלוקיך" ומה זה "ומל" צריך להבין אבל כתוב כאן שעיי"ז נגיע לכל המעלות וזה כתוב בפר' נצבים.

והנה בפרשה שלפני זה (כי תבוא פכ"ז ט-י) כתוב "הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם לה' אלוקיך, ושמעת בקול ה' אלוקיך ועשית את מצוותיו ואת חוקיו אשר אנוכי מצוך היום" וביאר הספורנו מה זה נקרא "הסכת" "צירי במחשבתך" כלומר תציר תחשב את הדברים "היום הזה נהיית לעם לה' אלוקיך" תציר לך את המצב הזה שהנה עכשיו נכנסת לברית עם הבורא עולם, וברית עם הבורא עולם הפשט הוא שיש מי שברא את הכל וכסדר הוא נותן את כל הכוחות והוא זה שעכשיו יבחר בך ועכשיו נותן לך וממילא מה זה מחייב הבחירה הזו "הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם" אומר רש"י "כל יום יהיו בענין כחדשים כאילו היום באת עמו בברית", ואם ככה תעשה "ושמעת בקול ה' אלוקיך ועשית את מצוותיו" מה צריך להזהיר עוד הפעם "ושמעת בקול ה' אלוקיך"? אומר הספורנו זה לא אזהרה אלא "כשתציר זה ותבין", "ושמע ישראל" תתבונן בזה, אז מובטח לך שתשמע בקולו בלי ספק! אם תציר את זה אז אתה תבין ותחיה עם זה אז ודאי שתשמע בקולו. זה לא שאז אני מצווה אותך לשמוע בקולו אלא בטוח שתשמע בקולו.

המונע הגדול בעבודת השם הוא טפשות הלב

כל אחד רוצה לעשות טוב רוצה לעשות נכון רוצה להיות אמיתי ומה מונע? אלא שיש לו "ומל ה' אלוקיך את לבבך" ומה זה נקרא "ומל ה' אלוקיך" כתוב בתרגום יונתן וגם באונקלוס "ויעדי ה' אלהיך ית טפשות לדבון" טפשות של הלב "וית טפשות לבא דבינון" את טפשות הלב של הבנים שלהם, מה זה טפשות הלב, יש טפשות שאדם מתנהג בטפשות אבל מה זה טפשות של הלב? הגמי' אומרת "שאין אדם עובר עבירה אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות" זאת אומרת שבו אדם לא מחפש לעשות עבירות, יש לו מספיק הבנה שעבירות זה דבר שלא כדאי לו ולא שיה לו והוא רק יצטער מזה והוא לא מרויח מזה, אלא מאי? נכנס בו רוח שטות הוא השאיר מקום איזה חלון פתוח שהרוח יכולה להכנס ולכן הוא עובר. והגמי' אומרת עוד "ונטמתם בס" אל תיקרי ונטמתם בס אלא ונטמתם בס שהעבירה מטממת לבו של אדם, והפשט בזה יש פסוק בתולדות (פ"כ פט"ו) ואת כל הבארות שתמום פלשתים ואומר שם רש"י "טמונין פלשתאי לשון סתימה ובלשון התלמוד מטמטם את הלב", מה זה מטמטם את הלב סתימה בלב, בלב הגשמי אותנו יודעים מה זה סתימה הלב מלא צנורות מלא ורידים ודרך זה עובר דם לכל הגוף וזה נותן את החיות לכל הגוף, ואם ח"ו הלב מפסיק לפעול או ח"ו אחד מהצינורות נסתם...

למה הוצרך לחזור ולפרש מהיכן נסעו והלא כבר כתב שברפידים היו חונים בידוע שמשם נסעו, אלא להקיש נסיעתן מרפידים לביאתן למדבר סיני מה ביאתן למדבר סיני בתשובה אף נסיעתן מרפידים בתשובה עייכ דברי רש"י והקשה הנצי"ב מה הנפק"מ אם הם היו בתשובה מרפידים או במדבר סיני מה הנפק"מ וכי בשביל זה צריך לכתוב פסוק נוסף וז"ל "ויעדין יש להבין מאי נפקא מינה בזה שנסעו מרפידים על מנת כן"? מכאן יש ללמוד דכל דבר שבקדושה מכח שהאדם מכין עצמו יותר לזה חל עליו יותר ההכשר לזה וראיה מהא דאיתא פרק הפועלים וכו'. על כל פנים התורה כתבה פסוק מיוחד למה? ללמד שהם הבינו את עצמם מקודם וללמדנו שהכל נמדד לפי מידת ההבנה, עוד ראינו את דברי החיי אדם שחידש יסוד גדול שאלול זה לא רק "הכנה" לתשרי אלא עצם הימים של אלול הם "ימי רצון" וכשישי ימי רצון זה מצב אחר קרוב יותר לתשובה קל יותר להתקרב בימים עצמם שבימים האלה יש כאלה כוחות ואיך לא ננצל את זה.

אלול זה "ימי רצון" גם לעליה בתורה

והנה ראיתי עכשיו במשנת ר' אהרן (ח"ב עמ' י"ט) שהוא נוקט בכזה פשטות שאסור הוא לא סבור שנצרך להוכיח את זה ממקורות, וכך הוא כותב מתוך הזמנים של השנה נתייחד חודש אלול ועשרת הימים מר"ה ועד יום הכיפורים "ימי רצון ורחמים" יש בגמי' בסוף מגילה שרב פפא איקפד שהוא ברך שם מישהו והוא כעס עליו למה לא אמרת "וכן למר" מה יש אולי זה עכשיו בשמים זמן של רצון, וכאן זה לא אולי אלא זה ודאי ימי רצון זה ימים עם כוחות מיוחדים שהרבה יותר קל וכן מה שראינו בגאון שבחודש הזה "כולו רחמים" ממשך ר' אהרן אומר והנה אושר גדול הוא לאדם קביעות הזמן הזה (הזמן הזה זה אחד מהדברים שהבן אדם הכי מאושר אם הוא ידע נכון לנצל את זה, ולמה? כי גדר ימי רצון הלא הוא חיים ברצונו. ונפתחים שערי חסד ורחמים, ואפשר להשיג בין בתשובה בין בתורה ועבודה במעט עמל, מה שצריך עמל רב בזמן אחר מצד סגולת הזמן הזה דהיינו שחוף מתשובה אפשר להשיג גם בתורה ועבודה הרי דנפתחים השערים ומתפשטת אורה מיוחדת להאיר עיני האדם ואילו ניתנה רשות לעין לראות הרי היה רואה שערי אורה ושמחה ובגדר אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה וזהו שנאמר "פקודי ה' ישרים משמחי לב" ב' ההשגות השרות משמחות הלב... והסחת הדעת בימים אלה מתלישה ושוללת את עצם סגולת הזמן ומהפכת מדת הרצון והרחמים ח"ו לדין.

הנה כאן לפנינו שהתשובה מתקבלת בזמן הזה יותר מזמנים אחרים וכמו"ש החיי אדם ויותר מזה לא רק התשובה אלא כל חלקי העבודת השם של האדם, ההשגות שלו בתורה ההבנה שלו בתורה בחודש הזה אפשר להשיג בדרגה הרבה יותר גדולה.

המשניב כשהוא מתחיל ה' ראש השנה (סי' תקס"א) הוא כותב הקדמה הוא מתייחס לדין של השו"ע שמתחילים לומר סליחות מר"ח אלול והוא מביא שיש לזה שני אסמכתות בפסוקים אחד מקרא "אוי לדודי ודודי ליי" שזה ר"ת "אלול" וסי"ת עולה ארבעים, שבארבעים יום האלה יש את ראוי לדודי קל יותר ל"אני" שבנו להגיע לדודי קל יותר ל"אני" שלנו להגיע לבורא עולם ואז הכח שיש לנו מנגד בזו סוג קירבה כמה ששייך להשיג, ואחרי זה הוא מביא "כי כאלו הארבעים יום התשובה מקובלת להיות לכן קרוב אל דודו בתשובה ואז דודו קרוב לו לקבל תשובתו מאהבה.

ועוד סמך מקרא "ומל ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב" ר"ת "אלול" דהיינו שה"ומל ה' אלוקיך את לבבך" זה יותר שייך באלול, והדרשה השניה נמצאת גם באבודרהם וגם בבעל הטורים על הפסוק "ומל ה' אלוקיך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך" שתגיע לכתלה דרגות דרגה של אהבה שזה הדרגה הכי גבוהה שיש ועוד לא סתם אהבה אלא אהבה במסירות נפש "בכל לבבך ובכל נפשך" וכתב שם הבעל

כשאנחנו מאבדים את כל הידיעות הנפלאות שיש לנו את כל ההשגות שיש לנו כל השאיפות העצומות שיש לנו את כל הרצונות את כל המרץ הגדול שלראות להשיג לגדול להתפלל להיות דבוק שיש בתוכינו בכזו סוג צורה למה זה נאבד מאיתנו כי שחסר לנו בערך של זה אנחנו יודעים אבל התקרר אצלינו וזה בבחינת שוטה "אין אדם חוטא אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות" היתה לו שטות אז הוא לא תופס איך זה שהוא חוטא איך אתה עושה דבר כזה עד כמה שהאדם במצוות שהוא יודע בעבירות שהוא יודע הוא יותר יעשה את זה יחזור ע"ז יבין את החשיבות של זה את הנכבדות של זה את הודאיות של זה עד כמה שהוא יותר יבין את זה זה עכשיו מול העיניים ואת זה הוא לא יאבד, לאבד מאבדים מה שאין חשיבות ואין מספיק ערך אבל הבן אדם לפעמים שומעים אנחנו שאנחנו אמורים "שכחתי" אומרים שכחתי למה שכחתי? כי אין לך ערך לדבר אם היה לך ערך לדבר לא היית שוכח, האם אדם שוכח את הרצון שיש לו? את האוכל שהוא צריך לאכול הוא ישכח? וזה המושג של "ומל ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב זרעך" ועוד דהנה כשמתבוננים לא מניין התוספת "ואת לבב זרעך" האם תורה ויתנה רק לי ולא לזרעי? וא"כ למה צריך לכתוב "ואת לבב זרעך" אלא הפשט הוא שהשיג לאדם ערך לדבר כשיש לאדם יקרות לדבר אבל חשיבות הוא מניח את הדבר וזה בבי' מקרים ממנו אז חלם מתעלם איתו ביחד כל הילדים אלו יתעלו איתו יחד, "ומל ה' אלוקיך את לבבך" יש לנו כאן הבטחה שבאלול קל יותר ומל ה' אלוקיך יוריד את טפשות לבך את הטפשות הזו שבלב, שמהנמצא השטות מכל העבירות ונטמאתם בם אל תיקרי ונטמאתם אלא ונטמאתם שנהינו מטוממתיים כל הצינורות האלה של הרוחניות כל הקשר שלנו לרוחניות הכל נסתם, אבל כשיש לנו את האפשרות הזו לפתוח את הצינורות וממילא כל הבריאות הכל בא מהלב מהכוחות האמיתיים שיש בנו. ומל ה' אלוקיך את לבבך ואז הוא ירגיש הוא יתפוס הוא יראה מה נכון וממה להתרחק.

באלול שייך יותר לפתוח את הסתימה שבלב

אבל האמת קרה נסתם, יש כאן סתימה! "ומל ה' אלוקיך את טפשות לבך יש כאן הבטחה כלפי הסתימה הזו שאם "והשבות אל לבבך" אז "ומל" ובאמת כבר הר' יונה בתחילת השע"ת מביא את הבטחת פסוק זה שאז אדם יכול להגיע עד כדי למעלת האהבתו, ומה שחדשו כאן אותם הראשונים שנכון שזה שייך שהרי בכל השנה כולה שהרי התשובה היא מחויבת בכל השנה כולה, אבל באלול יש עוד יותר כח ובקל יותר כל אחד יכול לפתוח את כל הסתימות הרוחניות של הלב ואז ממילא כל מעשיו מקבלים ומושפעים מהשפעות של הרוחניות ממילא הוא שייך, ממילא הוא מתעלה יותר ומשיג יותר, ויותר קל לו בכל לבבך ובכל נפשך להשיג מעלת האהבתו מה יש? שההשפעה גורמת עם ההשפעה הרוחנית שבקרבנו מה שהוא בנה כל הזמן זורמת הכל עובד, אבל כשזה נסתם...

שוטה מאבד כל מה שנותנים לו -כי הוא לא מעריך את הדברים נכנס בו רוח שטות "שטות" מה זה שטות - שוטה. בגמ' (בחגיגה ד', א') יש הגדרה מה נקרא שוטה "איזהו שוטה זה המאבד מה שנותנים לו" למה באמת אותו שוטה מאבד מה שנותנים לו? אם ניתן לאותו שוטה את הדברים שהוא אוהב את הסיגריות שלו את האוכל שלו הוא גם יאבד? ברור שיש גם דרגות בשטות, וגם אחרי שהוא אכל יכול להיות שהוא יאבד את האוכל, אבל כשהוא רעב ניתן לו אוכל האם הוא יאבד את זה? ודאי שהוא מיד יאכל. זאת אומרת שגם שוטה לדבר שיש לו ערך לדבר שיש לו חשיבות שברור לו החשיבות של הדבר הוא לא מאבד, רק מפי מצבו אין לו חשיבות לכלום ממילא כל מה שתתן לו הוא יאבד, וגם באם תתן לו מרגלית ששוה מליון הוא יאבד. תן לו כסף הוא יאבד, אבל באם תתן לו אוכל שעכשיו הוא יכול להכניס לפה את זה הוא לא יאבד, כי זה ברור מה לידו זה הוא מבין ועל מעבר להבנה של חוץ ממה שמול העיניים ממש אז הוא לא רואה כלום וזה מה שהגמ' מגדירה שזוהו שוטה, זאת אומרת שאם יש ערך כון לדבר מוחש לו התועלת של הדבר והנצרכות לזה גם שוטה לא מאבד שם מאבדים בעומק ענינו הטעם הוא כי חסר את הערך.

כשאנחנו לא מחשיבים את האוצרות שבקרבנו אנו

מאבדים אותם

מחובתנו לנצל את הזמן היקר הזה

יש בר' אייזיק חבר שכותב כך "הימים שמר"ח אלול שעלה בו משה עד יום הכפורים שיחד משה "ימי רצון" ומהראוי לחוס על הזמן היקר שבהם יוכל האדם לתקן מה שעוות בכל ימיו ובכל שנותיו. עלינו להזהר לא לאבד רגע אחד מהם לבטלה כי מהרה הימים האלה ואז נהיה מהצועקים ואינם נענים חס ושלום. וזה מה שהימים האלה בבי' חשובים אצל הצדיקים כי הם יודעים כמה הם יכולים להשיג בהם "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות א"י שבכל יום יקר אצלו שלא יעבור לבטלה וכל עסקו לעשות טובה לנשמתו שלא תוכל... אז נצור לשונך מרע" הכוחות שיש בימים המיוחדים האלה שנקראים ימי רצון מה שהקב"ה נתן כאן לפנינו ושיש לנו כאן הבטחה של "ומל" וזה ר"ת וסופי תיבות ואסמכתא "ומל ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב זרעך" שיכול להיות בכזה סוג צורה לצאת מהעבירות ומכל הטמטום שהעבירות יצרו ועי"ז יכולים להגיע ולהשיג מעלת האהבתו ועי"ז יחדש בחרתו רוח טהרה שנוכל לעבוד את השם ושנוכל באמת להשתייך ולעלות ולעשות מה שאנחנו צריכים שהקב"ה יעזור שנזכה לזה.

נערך מתוך שיחה שנאמרה בישיבת פוניבז'

ביום ג' י' אלול תשע"ו

יו"ל ע"י מכון שערי המוסר

ניתן לקבל גם בדוא"ל בכתובת

a052020@gmail.com